

Översiktlig sammanställning av inkomna remissvar om luftfart på remiss av ”Inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplanering för perioden 2022—2033 och 2022—2037”

Sammanställningen är gjord av Transportföretagen - Flyg¹ och samtliga remissvar är tillgängliga på Infrastrukturdepartementets hemsida².

- ***Flygets betydelse för näringslivet i hela landet samt de icke statliga flygplatsernas förutsättningar, finansiering och roll i transportsystemet***

Ett stort antal remissinstanser framhåller flygets betydelse för lokalt näringsliv, exportindustrin, och besöksnäringen samt flygplatsernas betydelse för samhällsberedskap.

Många remissinstanser anser att inriktningsunderlaget i detta hänseende brister i beskrivning och analys av luftfart. Dessutom framhåller ett antal remissinstanser de icke statliga flygplatsernas situation med sviktande resultat och negativ ekonomisk utveckling till följd av coronapandemin.

Företagarna Gällivare, Handelskammaren Mittsverige, Jernkontoret, Lastfordonsgruppen, Luleå kommun bolagskoncern, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen Västerbotten, Norrbottens Handelskammare, Norrbottens kommuner, Region Norrbotten, Region Sörmland, Region Västerbotten, Region Västernorrland, Region Örebro län, Saab AB, Svenskt Näringsliv, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sydsvenska Industri- och Handelskammaren, Tillväxtberedningen Norrbotten, Transportföretagen, Örnsköldsviks industrigrupp och Örnsköldsviks kommun belyser samtliga ur olika perspektiv flygets betydelse för näringslivet, exportindustrin eller besöksnäringen. Flera remissinstanser anser att de icke statliga flygplatsernas långsiktiga finansiering behöver adresseras.

Godstransportrådet i Småland, Swedavia och Länsstyrelsen i Örebro län framhåller flygfraktens betydelse för transportförsörjningen.

Region Jämtland Härjedalen och Östersunds kommun uppmärksammar att regionens tillgänglighet försämrats som en konsekvens av färre antal flygavgångar till Östersunds flygplats.

Svenskt Näringsliv anser att infrastrukturpropositionen på ett tydligare sätt än Trafikverkets inriktningsunderlag bör behandla flyget och flygplatserna som en integrerad del av ett sammanhållet och väl fungerande transportsystem. Vidare pekar *Svenskt Näringsliv* på att flyget är mycket viktigt för centrala funktioner i företag, till exempel forskning och utveckling eller säljorganisationer, då personer måste transporteras snabbt och effektivt. Goda internationella flygförbindelser främjar även utländska direktinvesteringar i Sverige.

Jernkontoret skriver att sjöfartens och flygets betydelse för näringslivet bör adresseras mera utförligt i en kommande infrastrukturproposition jämfört med inriktningsunderlaget.

Länsstyrelsen i Gotlands län skriver att Bromma flygplats för närvarande fyller en viktig funktion med sin geografiska placering, kortare flygtid och snabba flygplatshantering i jämförelse med Arlanda

¹ Transportföretagen – Flyg (Svenska Flygbranschen) är ett bransch- och arbetsgivarförbund inom Transportföretagen. Vi har cirka 90 medlemsföretag med drygt 9 400 medarbetare. Företagen representerar flygbolag, flygtrafikledning, flygplatser, flygskolor, service- och underhållsverksamhet samt marktjänster.

² <https://www.regeringen.se/remisser/2021/01/remiss-inriktningsunderlag-infor-transportinfrastrukturplanering-for-perioden-20222033-och-20222037/>

flygplats. Vidare konstaterar länsstyrelsen att en minskning av flygutbudet skulle vara negativt för regionen (både för näringsliv, offentlig sektor och samhället i stort).

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) skriver att de regionala flygplatserna är en viktig del av den samlade transportinfrastrukturen som bidrar till nationell och internationell tillgänglighet. Vidare är flygplatserna viktiga för samhällsviktigt flyg, till exempel för patienttransporter under pågående pandemi och vid skogsbränder. *SKR* anser att det är angeläget att flygplatsinfrastrukturen klarar de behov som finns samt att en hållbar ekonomisk fördelning mellan stat och flygplatsägare skapas, flygplatsöversynen som påbörjades 2018 bör därför färdigställas.

Svenska Transportarbetareförbundet, Svensk Pilotförening och *SFSA Holding KB* pekar på att Trafikverket i mycket liten utsträckning adresserat flyget i inriktningsunderlaget. Till exempel skriver *Svenska Transportarbetareförbundet* att inriktningsunderlaget till följd av detta mister en viktig beståndsdel av svensk infrastruktur.

Västerbottens Handelskammare anser att flyget måste tryggas eftersom det är förutsättning för ett konkurrenskraftigt näringsliv i de delar av landet där tillgängligheten via järnväg inte finns eller där vägtransporter inte räcker till.

Västerås kommun anser att det behövs ett större nationellt ansvarstagande för underhåll och utveckling av luftfartsinfrastrukturen.

- ***Främja trafikslagsövergripande planering genom att sammankoppla flygplatser med väg- och järnvägsförbindelser och underlätta för kollektivtrafik till flygplatser***

Flera remissinstanser lyfter vikten av en trafikslagsövergripande planering som inkluderar flygplatser som en del av ett sammanhållet transportsystem. Bland annat framhåller *Arlandaregionen*³, *Handelskammaren i Jönköpings län*, *Länsstyrelsen Södermanlands län*, *Region Stockholm*, *Stockholms Handelskammare*, *Swedavia*, *Transportföretagen*, *Västra Götalandsregionen*, *Västsvenska Handelskammaren* och *Östsvenska Handelskammaren* behovet av nya eller förbättrade väg- och järnvägsanslutningar till större flygplatser.

I Stockholmsregionen framhålls särskilt behovet av utvecklad kollektivtrafik till Arlanda flygplats samt en breddning av E4:an. Även Skavsta flygplats i Nyköpings kommun framhålls som en del av Stockholms flygplatssystem. I Västsverige uppmärksammas nyttan med ett terminalnära stationsläge vid Landvetter flygplats längs den planerade järnvägen Göteborg-Borås. Till exempel skriver *Västra Götalandsregionen* att Trafikverket i samverkan med Swedavia bör säkerställa ett attraktivt stationsläge under flygplatsen.

Swedish Lapland Visitors Board anser att den planerade sträckningen av Norrbotniabanan genom Luleå kommun bör planläggas så att flyg och tåg sammankopplas.

- ***Elflyg, biodrivmedel och flygets hållbarhetsarbete***

Många remissinstanser skriver detaljerat om elflyg, och möjligheterna till ett nytt regionalflyg, men även om flygets övriga hållbarhetsomställning som framförallt vilar på energieffektivisering, biodrivmedel och vätgas.

³ Arlandaregionen består av Knivsta kommun, Sigtuna kommun, Upplands Väsby kommun, Vallentuna kommun samt Swedavia AB Stockholm Arlanda Airport

Bjurholms kommun, Föreningen Blå Vägen, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen Västerbotten, Mellansvenska Handelskammaren, Nordmalings kommun, Region Dalarna, Svedavia, Transportföretagen, Umeå kommun, Vindelns kommun, Vännäs kommun, Västerbottens Handelskammare, Västsvenska Handelskammaren och Östsvenska Handelskammaren skriver om möjligheterna med utveckling av elflyg.

Flera kommuner pekar särskilt på behovet av investeringar i infrastruktur för elflyg (till exempel laddinfrastruktur och anpassning på flygplatser) samt Trafikverkets eventuella möjlighet att genom upphandling stimulera introduktion av elflyg i passagerartrafik.

Svenska Transportarbetareförbundet skriver att flyget arbetar hårt med att minska sitt klimatavtryck och inriktningsunderlagets begränsade fokus på flyget ger en missvisande bild av hur Sverige ser ut samt vilken utveckling som behövs på området.

- **Statliga myndigheters svar på remissen (exklusive länsstyrelse)**

Trafikanalys uppmärksammar mycket stora intäktsbortfall för flyget till följd av coronapandemin vilket enligt myndigheten kan påverka företagens investeringsförmåga samt även drabba de icke statliga flygplatserna. Vidare anser *Trafikanalys* att inriktningsunderlaget på ett tydligare sätt kunnat omfatta även kompetensförsörjningsfrågor inom flyget, till exempel utbildning och rekrytering av piloter och flygtrafikledare.

Luftfartsverket (LFV) och *Transportstyrelsen* uppmärksammar ett ökat investeringsbehov i luftfartens infrastruktur (flygtrafikledning) samt integrering av drönare i luftrummet. *LFV* anför att luftfarten bör ingå i infrastrukturplaneringen framöver samt att det finns mycket stora utmaningar med kommande investeringar i luftfartens infrastruktur och flygtrafikledning. Avgiftssystemet som normalt sett bekostar flygets infrastruktur ger inte, vilket inte minst visat sig under den pågående pandemin, en sådan ekonomisk stabilitet som krävs för att modernisera infrastrukturen enligt myndigheten.

Försvarsmakten är mycket tydlig i myndighetens syn på flygplatsernas betydelse för beredskapen, myndigheten skriver:

”Mindre flygplatser har svårt att bära sig ekonomiskt och lägger ner sin verksamhet, men dessa flygplatser kan vara och är av stor betydelse för Försvarsmakten.”